

İNANÇ ve AKIL

Prof. Dr. Ahmet SALTİK MD, BSc, LLM

ADD Bilim Kurulu Başkan V.

Atılım Üniv. Tıp Fak. Halk Sağlığı (Toplum Hekimliği) Uzmanı

Hekim, Hukukçu-Sağlık Hukuku Uzmanı, Mülkiyeli

www.ahmetsaltik.net profsaltik@gmail.com

facebook.com/profsaltik X : @profsaltik

"İnançlar" konusu oldukça zor (*netameli*) ve kapsamlı bir konu Felsefede. Öncelikle insanların duyuşsal alanında kaldığı için, inançlar oldukça öznel (*subjektif*), neredeyse kişiye özgü.

İkinci güçlük, bize göre öznel "*inanç alanı*" nın tartışmaya açık olmayışı ama "kabul, saygı" istemi. İnsanlar inançları bağlamında çok katı, direngen hatta tepkisel olabiliyorlar.

Oysa bilimsel yöntemle erişilecek **değer bilgisi** ile kararlar üretmek ve öznel değer yargılarını geriye çekmek çatışma çözümünde, yarışan değerler sorunsalında vargılarımızı temellendirmek için en sağlıklı yol.

İnsanlara **Felsefe, Mantık** öğretilmeli. Doğru düşünme ve sorgulama yöntemleri öğretilmeli. İnsan beyni bir donanıma benzetilebilir. Gereksindiği yazılım ise "**bilimsel akılcılık**" tır.

Dolayısıyla "inançlar"ı ya da "inanç alanını" belli niteliklerle (*sıfatlarla*) nitelemeden, dokunulmaz kılıp tabulaştırmadan önce, yukarıda yazageldiğimiz adımlarla ilerlenmesinde yarar var.

İnsanları şu ya da bu biçimde oluşturdukları inanç temelli konfor alanından dışarıya davet etmek gerek. "İnançları" dahil sorgulamayı yaşam biçimine dönüştürmek..

Neden? Niçin? Nasıl? Başka seçenek olabilir mi?...

gibi soruların çengellerini beyin kabuğu (korteks) oluklarına çengellemek gerek.

Uygarlığın anahtarı bu sorgulama eylemi.

"**Eleştirel akıl**" yaratıcılığın da dinamosu.

Peşin (*a priori*) "inançlarınıza saygılıyım" söylemi de sözün sahibi için bir başka konfor alanı.

"*İnançlarınıza saygılıyım, ama..*" yaklaşımının her 2 özne için de en doğrusu olduğunu düşünürüm.

Koşullandırma (Empozisyon) yapmadan, insan aklını düşünmeye, sorgulamaya çağırarak da aydın sorumluluğu kapsamında kanısındayım.

"**Aklı dürten**" sorularla..

İnanç kulübesini yıkmadan ama bir "saray inşa edip" (!) oraya çağırarak..

"**Din afyondur**", söylemine (*mottosuna*) gelince..

Sözün özü **Karl Marx**'a aittir :

- "**Kapitalizm, dini bir afyon gibi kullanıyor.**"

Karşıtları ise bu çok güçlü saptamayı püskürtmek için akıl almaz biçimde çarpıtarak,

- "Marx, dinimize afyon dedi.."

savunusuna geçtiler. Oysa Karl Marx çok yalın bir gerçekliği vurguladı.

İnsanları acımasız kapitalizmin yabanıl (*vahşi*) ve çok yönlü sömürsünden kurtaracak adımlar bu kabulden geçiyor.

Bizi mahvetmek isteyen emperyalizm ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı savaşımı (mücadeleyi) meslek edinmiş insanlarız... değerlendirmesi Mustafa Kemal **ATATÜRK**'ün..

Biz yaşamımızda "**inanma**" fiilini hemen hemen hiç kullanmıyoruz.

Şu, şu, şu... verilerle çıkarımım böyle.

Şu, şu, şu... gerekçelerle şöyle düşünüyorum... kiplerini / kalıplarını kullanmayı yeğliyoruz.

Bilim gerekirci (*deterministik*)..

İnsanları inanç kulübelerine hapseden, olgular hakkında yeter bilimsel bilgiye sahip olmamak değil mi!

Büyük **ATATÜRK**'ün uyardığı üzere, yaşamda en gerçek yol gösterici "akıl ve bilim" ya da biresimi (*sentezi*) "**bilimsel akılcılık**"..

İnsanlığın kurtuluşunun biricik aydınlık yolu bu : "**Bilimsel akılcılık**"

Sevgi ve saygı ile. 01 Aralık 2023 2023, Ankara